

16. Els titelles ens expliquen la història

...però tu crees el final feliç!

Temes	Drets humans
Nivell de dificultat	Nivell 2
Edat recomanada	8-13 anys
Temps estimat	120 minuts
Grup	8-24 infants
Tipus d'activitat	Representació d'una història amb titelles, debat
Resum	Els infants creen una obra de titelles basada en una història amb la qual estan familiaritzats i que conté vulneracions de drets humans; el grup crea un final nou que dóna resposta a la vulneració.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Reconèixer els drets humans a històries conegudes. • Practicar la cerca de solucions per a vulneracions de drets humans. • Passar una bona estona i treballar plegats.
Preparació	<ul style="list-style-type: none"> • Prepararem un titella que serveixi d'exemple.
Materials	<ul style="list-style-type: none"> • Titelles, ninos o altres materials per construir titelles • Un teatre de titelles o un tros de roba per crear un escenari

Instruccions

1. Comencem despertant l'interès dels infants demanant-los que pensin en diferents personatges d'històries que coneguin que hagin patit injustícies. Els ajudem a adonar-se que aquests personatges i històries sovint reflecteixen versions exagerades de situacions de la vida real. Suggestim algunes fonts d'on poden extreure les històries (p. ex. un conte popular, una escena d'un llibre infantil, un episodi dels mitjans de comunicació, com ara la televisió o una pel·lícula).
2. Després que els infants hagin donat diferents idees, els dividim en grupets de tres o quatre i demanem a cada persona del grup que suggereixi una història que conegui i que l'expliqui si els altres no la saben. Animem el grup a anomenar el dret o drets que no han estat respectats un cop ha acabat la història.
3. Quan ja han tingut temps de compartir les històries, cada grup selecciona una història per presentar-la a la resta del grup en forma d'obra de titelles. Tenen trenta minuts per crear els seus titelles i assajar la representació i cada membre del grup ha de tenir almenys un personatge a l'obra. Els ensenyaem com construir un titella, depenent del mètode que haguem triat.
4. Convidem cada grup a representar la seva obra de titelles. Quan l'obra arriba al punt on hi ha una vulneració de drets humans, el facilitador o presentador diu: «Congela't!». Així l'acció s'atura i els infants poden parlar-ne:
 - a. Quins drets humans no s'estan respectant?
 - b. Com podem modificar l'acció per tal de donar resposta a la vulneració de drets i així protegir els personatges?
5. Demanem al grupet que està representant l'obra que n'improvisi el desenllaç utilitzant un o més dels finals recomanats durant el debat previ.

Reflexió i avaluació

1. Reflexionem sobre l'activitat a partir de preguntes per a cadascun dels grups com ara:
 - a. Com us sentiu vers la vostra obra?
 - b. Com ha escollit el vostre grupet la història per representar?

- c. Com heu treballat junts com a equip?
 - d. Quin mètode heu utilitzat per decidir la història? I per distribuir els papers?
 - e. Com us heu sentit mentre representàveu el vostre paper dins la història?
2. Relacioneu l'activitat amb els drets humans fent preguntes com ara:
- a. Heu viscut o observat mai situacions com les de les obres?
 - b. Quina relació hi ha entre aquestes situacions i els drets humans? Hi havia cap dret que no fos respectat? Hi havia cap dret del qual els personatges gaudissin o que es defensés? Se solucionava la manca de respecte cap als drets humans de les diferents representacions? Com? Hi ha altres maneres possibles de resoldre els problemes?
 - c. Que podríeu fer vosaltres a la vida real per combatre problemes com aquests?

Suggeriments de continuïtat

- Les històries, i especialment els intents per trobar solucions, poden derivar a preguntes sobre drets humans on els infants mostrin que necessiten i volen més informació. Els hem d'ajudar a trobar respostes a les seves preguntes, especialment a la CDI. Ens podem plantejar la possibilitat de convidar representants de diferents organitzacions per parlar sobre la seva feina i donar idees als infants de diferents maneres en què ells poden donar suport.

Propostes d'acció

Representem les històries per a altres infants, parents o membres de la comunitat. Demanem als infants que introdueixin al públic el context de drets humans de les seves obres i les vulneracions de drets que representen.

Consells per a la facilitació

- En comptes de treballar la temàtica dels drets humans en general, el tema de les històries es podria centrar en un tema o problema concret que el grup estigui patint (p. ex. assetjament entre iguals, discriminació de gènere o violència verbal).
- No hauríem d'intervenir en el procés de treball del grup, tret que el grup trobi dificultats en el moment de crear la representació a partir d'una història.
- Els infants més petits poden necessitar ajuda a l'hora de trobar solucions adequades. En el cas que se'ls ofereixin diferents possibilitats, poden necessitar ajuda per decidir quina escollir: ajudem-los a sospesar els avantatges de cadascuna i pot ser que calgui representar els diferents finals possibles.
- Si els infants escullen una peça llarga, com ara una novel·la o pel·lícula, caldrà ajudar-los a seleccionar només una escena per a la representació.
- Aquesta activitat podria funcionar fàcilment al llarg de dos o tres dies.
- Si no tenim un teatre de titelles, podem fer servir una manta grossa darrera de la qual els infants poden seure per representar la seva obra de titelles.
- Es poden fer servir titelles de diferents tipus: titelles ja fets, nines o ninos; mitjons decorats; retalls de paper enganxats a un pal; rotllos de paper de vàter o gots de plàstic decorats. Més val no dedicar massa temps als titelles ja que el que compta és la representació.
- Podem recomanar als infants clàssics infantils: La ventafocs, Peter Pan, Hansel i Gretel, Rínxols d'Or i els tres ossets, La Caputxeta Vermella, L'aneguet lleig, etc.
- Podem recomanar-los històries d'altres activitats del PETIT COMPASS: «17. Estimat diari», «34. Un conte modern», «39. Vet aquí que una vegada...» o «40. Zabderfilio».

Variacions

- Amb infants més grans, els animem a crear històries que introdueixin temes basats en les seves pròpies experiències personals o problemes que el grup estigui patint (p. ex. assetjament entre iguals, discriminació, violència o resolució de conflictes).
- Demanem als infants que facin variacions d'algunes característiques d'històries conegudes (p. ex. el llop de La Caputxeta Vermella és víctima de terribles calúmnies i tafaneries; inversió de rols de gènere, com a l'activitat «39. Vet aquí que una vegada...»).

Adaptacions

Aquesta activitat es podria fer també a casa amb la família.

